

Kallar eftir stefnumótun fyrir almenna líknarmeðferð

Arna Einarsdóttir segir lækna oft óttast erfið samtöl en öllum líði betur þegar meðferðarmarkmið hafi verið rædd

■ ■ ■ Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir

„Við Íslendingar höfum enga stefnumótun um líknarmeðferð,“ segir Arna Einarsdóttir læknir sem hélt erindi á öðrum degi siðfræðiráðstefnunnar samhliða aðalfundi Alþjóðalæknafélagsins. Umræðuefnið var siðfræði líknarmeðferðar og mikilvægi samtalsins um meðferðarmarkmið. Auk Örnú töluðu Kirsty Boyd, Joseph Heyman, Cecil Wilson og Chukwuma C. Oraegbun-an.

„Það starf sem hefur verið unnið er í raun grasrotarstarf og miðað við það erum við komin ótrúlega langt. Okkur finnst hins vegar vanta stefnumótun frá yfirvöldum; þjóðaráætlun sem er nauðsynlegt,“ segir Arna í samtali við *Lækna blaðið*. Gera þyrfti greinarmun á sérhæfðri líknarmeðferð, sem veitt er fyrir allra erfiðustu tilfellin, og svo almennri líknarmeðferð sem eigi að vera á færi allra heilbrigðisstarfsmanna.

„Allir lækna ættu að hafa vald á almennri líknarmeðferð og erlendis er þróunin í þessa átt, að færa hana út í heilsugæsluna og tryggja einnig þannig að einstaklingar sem glíma við lífsögnandi sjúkdóma fái þjónustuna þar sem þeir búa.“

Arna segir að áður hafi líknarmeðferð eingöngu verið hugsuð sem lífslokameðferð. „En nú horfum við til þess að veita líknarmeðferð um leið og fólk greinist með alvarlega, lífsögnandi sjúkdóma og

veitum þá meðferð samhliða öðrum, lífslengjandi meðferðum eins og til að mynda krabbameinslyfjameðferð. Við fylgjum þessum sjúklingum til lengri tíma, því eins og við vitum lifa sjúklingar orðið lengur með sjúkdóma sína og einkenni þeirra,“ segir hún.

„Krabbameinsjúklingar hafa hingað til verið stærsti hópurinn, en staðreyndin er sú að mun fleiri þurfa á slíkri meðferð að halda. Til að mynda þeir sem glíma við langvinna hjartasjúkdóma og lungnasjúkdóma. Það er því augljóst að sérfræðingar í líknarmeðferð munu ekki geta sinnt öllum þessum sjúklingum,“ segir Arna.

Spurð hvort hún sjái fram á slíka þjóðaráætlun, svarar hún játandi. „Það þarf eingöngu að setjast niður og vinna hana.“

Arna segir okkur Íslendinga standa frekar framarlega þegar komi að sérhæfðri líknarmeðferð. „Við þurfum hins vegar að breiða út mikilvægi þess að tala við

Arna Dögg Einarsdóttir læknir á líknardeild í pontu á siðfræðipinginu.

sjúklinga um meðferðarmarkmið. Við eigum mjög langt í land þar. Þjálfar þarf heilbrigðisstarfsfólk til að ræða þetta og við þurfum auk þess að sjá samfélagsvitundarvakningu. Við þurfum að þora að tala um veikindi og dauða,“ segir hún.

„Samtalið verður alltaf erfitt, það fer ekki frá okkur, en það er margrannsakað að það bætir lífsgæði, sjúklingnum og fjölskyldunni líður betur. Auk þess sem það kemur í veg fyrir óþarfa inngrip og sjúkrahúsinnlagnir. Ég tel samtalið því vera siðferðilega skyldu okkar lækna.“